

ДЕРЖАВНА ЕКОЛОГІЧНА ІНСПЕКЦІЯ УКРАЇНИ

Новопечерський пров. 3, корпус 2, м. Київ, 01042, тел./факс: (044) 521-20-40, тел. (044) 521-20-56

E-mail: info@dei.gov.ua, сайт: www.dei.gov.ua, код згідно з ЄДРПОУ 37508533

від _____ 20__ р. № _____

На № _____ від _____ 20__ р.

Рахункова палата

Про розгляд рішення

Державна екологічна інспекція України розглянула "Звіт про результати аналізу стану повноти нарахування та своєчасності надходження екологічного податку, який справляється за викиди в атмосферне повітря забруднюючих речовин стаціонарними джерелами забруднення", який затверджено рішенням Рахункової палати від 26.07.2022 № 15-3 (далі – Рішення) і надійшов листом від 09.08.2022 № 16-980.

Опрацювавши Рішення Держекоінспекція, в межах повноважень, повідомляє наступне.

Відповідно до статті 41 Податкового кодексу України контролюючими органами є податкові органи (центральный орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, його територіальні органи) - щодо дотримання законодавства з питань оподаткування (крім випадків, визначених підпунктом 41.1.2 цього пункту), законодавства з питань сплати єдиного внеску, а також щодо дотримання іншого законодавства, контроль за виконанням якого покладено на центральный орган виконавчої влади, що реалізує державну податкову політику, чи його територіальні органи.

Згідно з уніфікованою формою акту проведення планового (позапланового) заходу державного нагляду (контролю) щодо дотримання суб'єктом господарювання вимог законодавства у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, затвердженою наказом Міністерства енергетики та захисту довкілля України від 26.11.2019 № 450 зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 27.12.2019 за № 1293/34264, відсутні питання стосовно перевірки повноти сплати екологічного податку.

Положенням про Державну екологічну інспекцію України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19.04.2017 № 275 (далі - Положення), Держекоінспекція не наділена повноваженнями щодо здійснення заходів державного нагляду (контролю) за сплатою екологічного податку.

Держекоінспекція України

4252/2.4/6-22 від 23.08.2022

АСУД "ДОК ПРОФ 3"
Держекоінспекція України
4252/2.4/6-22 від 23.08.2022

Підписання КЕП Зубович Ігор Олегович

№853/05-1 від 24.08.2022

Статтею 19 Конституції України визначено, що органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Враховуючи, що до повноважень Держекоінспекції не належить здійснення державного нагляду (контролю) за сплатою екологічного податку, у Держекоінспекції відсутні юридичні підстави для здійснення нагляду (контролю) за повнотою сплати суб'єктами господарювання екологічного податку.

Щодо рівня сплати пред'явлених претензій та позовів Держекоінспекція повідомляє наступне.

Згідно з підпунктом 8 пункту 4 Положення, до повноважень Держекоінспекції належить пред'явлення претензій про відшкодування шкоди, збитків і втрат, заподіяних державі внаслідок порушення законодавства з питань, що належать до її компетенції, та розрахунок їх розміру.

Стаття 222 Господарського кодексу України передбачає досудовий порядок врегулювання спору, відповідно до якого учасники господарських відносин, що порушили майнові права або законні інтереси інших суб'єктів, зобов'язані поновити їх, не чекаючи пред'явлення їм претензії чи звернення до суду.

У разі необхідності відшкодування збитків або застосування інших санкцій суб'єкт господарювання чи інша юридична особа - учасник господарських відносин, чий права або законні інтереси порушено, з метою безпосереднього врегулювання спору з порушником цих прав або інтересів має право звернутися до нього з письмовою претензією, якщо інше не встановлено законом.

Згідно з позицією Верховного Суду (справа № 816/2185/16, справа № 420/4129/19) претензії про відшкодування збитків не створюють жодних правових наслідків для адресата претензії, тому що не можуть порушувати його права чи інтереси.

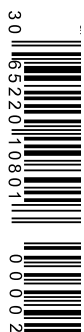
Таким чином, сплата коштів за пред'явленою претензією залежить виключно від волі суб'єкта господарювання, якому направляється така претензія, контроль чи вжиття заходів щодо суб'єкта, якому адресована претензія, які були б направлені на спонукання щодо виконання вимог претензії, не передбачені жодним нормативно-правовим актом.

Єдиним заходом, який може бути застосований до суб'єкта господарювання внаслідок невиконання вимог претензії, є подання відповідного позову до органів судової влади.

Згідно зі статтею 129-1 Конституції України суд ухвалює рішення іменем України. Судове рішення є обов'язковим до виконання.

Держава забезпечує виконання судового рішення у визначеному законом порядку.

Контроль за виконанням судового рішення здійснює суд.

Слід також врахувати, що виконання судових рішень у примусовому порядку здійснюється відповідно до Закону України "Про виконавче провадження", відповідно до частини першої статті 5 якого примусове виконання рішень покладається на органи державної виконавчої служби (державних виконавців) та у передбачених цим Законом випадках на приватних виконавців, правовий статус та організація діяльності яких встановлюються Законом України "Про органи та осіб, які здійснюють примусове виконання судових рішень і рішень інших органів".

Таким чином, Держекоінспекція лише опосередковано може контролювати та впливати на рівень сплати пред'явлених претензій та позовів, а саме шляхом подання процесуальних документів та документів, визначених Законом України "Про виконавче провадження".

Організація взаємодії та інформаційного обміну Державної екологічної інспекції України з іншими заінтересованими органами під час виконання покладених завдань з питань дотримання вимог законодавства у галузі охорони атмосферного повітря забезпечується за відповідними напрямками:

- Систематичне (щоквартальне) направлення територіальними органами Держекоінспекції до територіальних органів ДПС інформації про факти наднормативних викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря (здійснення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря без відповідного дозволу, перевищення зазначених у дозволі гранично допустимих викидів забруднюючих речовин тощо), виявлені за результатами здійснення заходів державного нагляду (контролю) за додержанням суб'єктами господарювання вимог природоохоронного законодавства (на виконання листа-доручення Держекоінспекції від 16.11.2018 № 2/5-8-7941 щодо забезпечення взаємодії з Державною фіскальною службою України);

- Участь у роботі консультативно-дорадчих органів, створених при центральних та місцевих органах виконавчої влади, органах місцевого самоврядування, зокрема комісій з питань здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря та управління якістю атмосферного повітря, які діють відповідно до Порядку здійснення державного моніторингу в галузі охорони атмосферного повітря, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14.08.2019 № 827;

- Звернення до Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України та місцевих державних адміністрацій, як органів, до повноважень яких відноситься видача дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами, з пропозиціями щодо анулювання документу дозвільного характеру в порядку, передбаченому частиною 7 статті 41 Закону України "Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності".

Про вищевикладене Держекоінспекція листом від 15.06.2022 № 3301/4.1/6-22 інформувала Рахункову палату у відповідь на лист Рахункової палати від 09.06.2022 № 16-625 щодо підписання акта від 09.06.2022 № 01-16-10/22 про результати аудиту

ефективності виконання Державною екологічною інспекцією України повноважень у частині здійснення державного нагляду (контролю) за додержанням суб'єктами господарювання вимог законодавства про охорону атмосферного повітря, а також впливу застосування екологічного податку на стан атмосферного повітря, вжиття попереджувальних заходів з питань екологічної безпеки України.

У свою чергу необхідно зазначити, що підпунктом четвертим пункту другого розділу II Прикінцеві положення Закону України "Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)" встановлено, що на період встановлення карантину або обмежувальних заходів, пов'язаних із поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19), забороняється проведення органами державного нагляду (контролю) планових заходів із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності.

Також, пунктом третім розділу II Прикінцеві та перехідні положення Закону України "Про внесення змін до Податкового кодексу України та інших законів України щодо підтримки платників податків на період здійснення заходів, спрямованих на запобігання виникненню і поширенню коронавірусної хвороби (COVID-19)" до 31.05.2020 забороняється проведення органами державного нагляду (контролю) планових заходів із здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності, крім державного нагляду (контролю):

за діяльністю суб'єктів господарювання, які відповідно до затверджених Кабінетом Міністрів України критеріїв оцінки ступеня ризику від провадження господарської діяльності віднесених до суб'єктів господарювання з високим ступенем ризику;

у сфері дотримання вимог щодо формування, встановлення та застосування державних регульованих цін;

у сфері санітарного та епідеміологічного благополуччя населення.

Враховуючи вимоги вищезгаданих законів, показники, стосовно здійснення державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог природоохоронного законодавства, зменшились.

У свою чергу повідомляємо, що після закінчення воєнного стану, введеного Указом Президента України від 24.02.2022 № 64 "Про введення воєнного стану в Україні" (із змінами), Держекоінспекція застосує усіх заходів щодо покращення показників ефективності здійснення державного нагляду (контролю) за дотриманням вимог природоохоронного законодавства.

Т.в.о. Голови

Ігор ЗУБОВИЧ

